

Gäller för: Verksamhet Radiologi
Innehållsansvar: Kristina Eriksson, (krier6), Röntgenassistent
Granskad av: Aneesh Mohamad Iqbal, (anemo10), Specialistläkare
Godkänd av: Caroline Sandahl Molinder, (carwe12), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-01-23

Giltig till: 2028-01-15

Knä

Preop protes

Us kod/Us namn	642142/Knäled, provokation eller belastning Vid ”knä preop undersökning liggande” 642000D/642000S - Knäled höger/vänster
Indikation	Inför protesinsättning, preop protes
Förberedelser	Granska remiss och ev. tidigare undersökningar ID-kontroll skall utföras på undersökningsrummet Längd och vikt skall tillfrågas samt dokumenteras i RIS Avlägsna föremål som skymmer us-området Kompression skall ej användas Graviditet skall ej tillfrågas Gonadskydd skall ej användas Använd ev. blyhagel som markör i de fall det behövs Sätt sidomarkering Ev medföljande som närvarar i rummet vid bildtagning skall bära strålskydd
Kontrastmedel	Nej

Bildtagning/Projektioner

Undersökningen utförs i första hand stående med belastning, Om patienten inte kan stå eller belasta genomförs knä preop undersökning liggande istället.

Belastad frontal

Position	Bilden tas PA Patienten står vänd mot detektorn med det aktuella knät lättböjt Patella centrerad över femur
Centrering	I leden
Vinkel	0°
Kriterier	Ledspringan väl framställd Patella projiceras mitt över kondylerna 30 mm-kula skall fästas direkt på metall listen som är på detektorn och pilen skall riktas uppå. Kulan skall placeras lateralt på aktuell sida i höjd med leden Markera "Belastad" på bilden
FFA	110 cm

Belastad sida

Position	Patienten står med aktuell sida mot detektorn och belastar det aktuella benet
Centrering	I leden
Vinkel	Eventuellt 5° gr kaudalt
Kriterier	Rak sida med kondylerna på varandra 30 mm-kula placeras ventralt i höjd med leden. Hela kulan skall avbildas Markera "Belastad" på bilden
FFA	110 cm

Frontal

Undersökningen utförs i första hand stående med belastning, Om patienten inte kan stå eller belasta genomförs knä preop undersökning liggande istället.

Position	Patienten ligger på bordet med rakt ben och patella centrerad över femur
Centrering	Under patella, i höjd med led
Vinkel	Ev. några grader distalt
Kriterier	Patella projiceras mitt över kondylerna 30 mm-kula placeras lateralt samt i höjd med leden (åt båda håll)
FFA	110 cm

Sida

Position	Patienten ligger rakt på aktuell sida med något böjt ben Det icke aktuella benet ligger på en kudde framför det aktuella benet. (även vid horisontell bildtagning skall det aktuella knäet vara något böjt)
Centrering	I led
Vinkel	Eventuellt 5° gr kaudalt
Kriterier	Rak sida med kondylerna på varandra. Om bilden tas horisontellt, skriv "Horisontell" i bilden 30 mm-kula placeras ventralt samt i höjd med leden (åt båda håll)
FFA	110 cm

Patella axial

Patella axial tas på samma sätt vid både liggande och stående undersökning

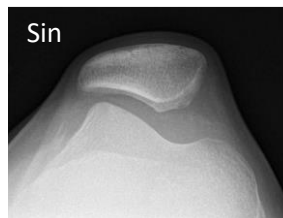
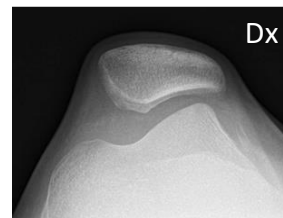
Position   Patienten ligger, sitter eller står och böjer knä ca 30°

Centrering   I led

Vinkel   0°

Kriterier   Leden mellan femur och patella skall vara friprojicerad

FFA   110 cm

Strålskydd   Se under rubriken förberedelser

Dokumentation   Om kriterier inte uppnås för undersökning skall anledning dokumenteras i aktuell remiss

Ansvar   Första linjens chef ansvarar för att rutinen sprids och gör den känd inom verksamheten. Berörda medarbetare ansvarar för att efterleva rutinen och rapporterar förekommande avvikelser i MedControl Pro (MCP)

Övrigt   Ansvarig röntgensjuksköterska granskar och kvalitetssäkrar bilder
Bilder skickas till BFR

Referenser   [Strålsäkerhet](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Radiologi

Innehållsansvar: Kristina Eriksson, (krier6), Röntgenassistent

Granskad av: Aneesh Mohamad Iqbal, (anemo10),
Specialistläkare

Godkänd av: Caroline Sandahl Molinder, (carwe12),
Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9802-1816834204-871

Version: 7.0

Giltig från: 2026-01-23

Giltig till: 2028-01-15